

**Christelijk
Gymnasium
Utrecht**

PROFIELKEUZE LEERJAAR 3

2026-2027

Voorwoord

Voor je ligt het profielkeuzeboekje.

In dit boekje vind je alles wat belangrijk is om te weten over de organisatie van de bovenbouw op onze school. Tijdens de mentorlessen zul je na de herfstvakantie aandacht besteden aan het onderwerp profielkeuze - wat zijn de profielen, wat past bij jou, welke vakken passen bij jouw vervolgstudie en -loopbaan?

Uiteindelijk zul je in het voorjaar een profiel, met een bijbehorend vakkenpakket kiezen, waar je in leerjaar 4 mee aan de slag gaat.

Dit boekje gaat in op de keuzemogelijkheden binnen onze school. Wil je meer weten over de toelatingseisen van de verschillende studierichtingen, dan kun je het beste de websites van de verschillende universiteiten en HBO-instellingen raadplegen. Je kunt ook terecht op de sites van Qompas en TRJCT.

We wensen je veel succes met het maken van de juiste profielkeuze en uiteraard veel (leer-)plezier in de bovenbouw van onze school.

Marike van Zessen, decaan

Nelleke Wester, assistent-decaan in leerjaar 3 en 4

Inleiding

Vanaf leerjaar 4 begin je aan de bovenbouw. Het belangrijkste verschil met de onderbouw is dat je, naast een aantal verplichte vakken in het gemeenschappelijke deel, zelf een vakkenpakket kunt kiezen. Je bent hierin niet helemaal vrij. In de bovenbouw zijn de vakken namelijk geclusterd in vier verschillende profielen, die een grote rol spelen bij de totstandkoming van jouw vakkenpakket. Een profiel is een door het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap voorgeschreven verzameling van vakken. Je kunt kiezen uit de profielen natuur en techniek (N&T), natuur en gezondheid (N&G), economie en maatschappij (E&M) en cultuur en maatschappij (C&M).

De profielen

In principe ben je vrij om een bepaald profiel te kiezen. Het profielkeuzetraject en de gesprekken die je voert met je mentor en je ouders en anderen over jouw loopbaan (zowel school als studie als eventueel werk), helpen je om te bepalen welke vakken bij jou passen. Het advies van je docenten bij de verschillende vakken scherpert je keuze nog eens aan.

Binnen het profiel dat je kiest is er een gemeenschappelijk deel, een profieldeel en een vrij deel. De vakken van het gemeenschappelijk deel en het profieldeel zijn verplicht. Het vrije deel vul je met vakken die jouw pakket helemaal van jou maken.

Vanaf leerjaar 4 worden alle lessen geclusterd. Je profielvakken volg je daarom in clusterverband, met per vak andere klasgenoten.

Uiteindelijk werk je bij ons op school natuurlijk toe naar je diploma. Op dit diploma staan minimaal 9 eindcijfers: voor Nederlands, Engels, een klassieke taal, drie verplichte profielvakken (bij C&M zijn dit er twee), een profielkeuzevak (bij C&M zijn dit er twee), een keuze-examen vak en het zogenaamde combinatiecijfer (dit is het gemiddelde eindcijfer van de vakken algemene natuurwetenschappen (ANW), maatschappijleer (maat) en het profielwerkstuk). Heb je in meer vakken examen gedaan, dan staan die natuurlijk ook op je diploma.

Wellicht duizelt het je nu enigszins. In de onderstaande tabellen en de bijbehorende toelichtingen wordt waarschijnlijk veel duidelijker wat je nu allemaal wel en niet kunt kiezen.

Verder op in het boekje vind je informatie over de regeling voor het kiezen van extra vakken, de mogelijkheden om extra diploma's te halen bij Engels en Frans en de verschillende soorten wiskunde.

In november zullen de docenten tijdens de les meer informatie geven over het programma in de bovenbouw. Voor de vakken die niet tijdens het derde leerjaar worden gegeven worden er voorlichtingsrondes georganiseerd.

Profielschema leerjaar 4

C&M	E&M		N&G		N&T
Nederlands	Nederlands		Nederlands		Nederlands
Engels	Engels		Engels		Engels
Grieks of Latijn	Grieks of Latijn		Grieks of Latijn		Grieks of Latijn
ANW	ANW		ANW		ANW
LO	LO		LO		LO
Geschiedenis	Geschiedenis		Geschiedenis		Geschiedenis
Wiskunde (ABC)	Wiskunde (AB)		Wiskunde (AB)		Wiskunde (B)
Aardrijkskunde of economie	Economie		Biologie		Natuurkunde
FA of DU of SP of FI of KUBV of KUDR of Grieks of Latijn	AK of beco of FA of DU of SP		Scheikunde		Scheikunde
			Natuurkunde of aardrijkskunde		Biologie
Elk ander vak	Elk ander vak		Elk ander vak		Elk ander vak
Extra examenvak	Extra examenvak		Extra examenvak		Extra examenvak
Gemeenschappelijk deel: verplichte vakken voor iedereen					
Profieldeel: vakken behorend bij het gekozen profiel					
Vrij deel: 1 verplicht vak naar keuze					
Extra, optioneel examenvak: 1 niet verplicht vak naar keuze					

Profielschema jaar 5 en 6

C&M	E&M		N&G		N&T
Nederlands	Nederlands		Nederlands		Nederlands
Engels	Engels		Engels		Engels
Grieks of Latijn	Grieks of Latijn		Grieks of Latijn		Grieks of Latijn
Combinatiecijfer (ANW & Maatschappijleer & PWS)	Combinatiecijfer (ANW & Maatschappijleer & PWS)		Combinatiecijfer (ANW & Maatschappijleer & PWS)		Combinatiecijfer (ANW & Maatschappijleer & PWS)
LO	LO		LO		LO
Wiskunde (ABC)	Wiskunde (AB)		Wiskunde (AB)		Wiskunde (B)
Geschiedenis	Geschiedenis		Biologie		Natuurkunde
Aardrijkskunde of economie	Economie		Scheikunde		Scheikunde
FA of DU of SP of FI of KUBV of KUDR of Grieks of Latijn	AK of beco of FA of DU of SP		Natuurkunde of aardrijkskunde		Biologie of wiskunde D
Elk ander vak	Elk ander vak		Elk ander vak		Elk ander vak
Extra examenvak	Extra examenvak		Extra examenvak		Extra examenvak
Gemeenschappelijk deel: verplichte vakken voor iedereen					
Profieldeel: vakken behorend bij het gekozen profiel					
Vrij deel: 1 verplicht vak naar keuze					
Extra, optioneel examenvak: 1 niet verplicht vak naar keuze					

Het gemeenschappelijk deel, overzicht

vak	totaal aantal lesuren	lesuren klas 4	lesuren klas 5	lesuren klas 6
Ne	9	3	3	3
En	8	2	3	3
La	13	4	5	4
Gr	13	4	5	4
Maat	2	-	2	-
ANW	2	2	-	-
LO	5	2	2	1
Ges	2	2		

De vakken, die in het gemeenschappelijke deel zitten, zijn Nederlands, Engels, Latijn of Grieks, Maatschappijleer, Algemene Natuurwetenschappen en Lichamelijke Opvoeding.

In klas vier is geschiedenis voor alle leerlingen verplicht. In klas 5 wordt het een examenvak; verplicht bij de profielen C&M en E&M, een mogelijk keuzevak in het vrije deel van N&G en N&T.

Profiel Natuur en Techniek, overzicht

profielvakken	Totaal aantal lesuren	Lesuren klas 4	Lesuren klas 5	Lesuren klas 6
Wiskunde B	11	3	4	4
Natuurkunde	9	3	3	3
Scheikunde	9	3	3	3
profielkeuzevak				
biologie	9	3	3	3
Wiskunde D*	5		3	2
Keuze examenvak **				
Totaal				

* Wiskunde D is een vak dat je kunt volgen/ kiezen in klas 5. Iedereen die een profiel N&T kiest, volgt daarom in leerjaar 4 biologie.

** Het keuze-examenvak mag elk profielvak of profielkeuzevak uit het totale vakkenaanbod van school zijn (uiteraard niet je eigen profielvakken en ook niet wiskunde A/C). Het aantal lesuren van deze vakken kan verschillen, dus die uren voeg je, nadat je een keuze gemaakt hebt, toe.

Je kunt bijvoorbeeld een tweede klassieke taal kiezen, een moderne vreemde taal, economie, filosofie, een kunstvak, etc.

Welk type leerling kiest Natuur & Techniek?

- Leerlingen die zich niet laten afschrikken door ingewikkelde berekeningen.
- Leerlingen die graag abstract denken.
- Leerlingen die oplossingen willen bedenken voor ingewikkelde technische problemen.
- Leerlingen bij wie de bètavakken goed gaan (natuurkunde, scheikunde, wiskunde B).
- Leerlingen die geïnteresseerd zijn in de bètavakken.
- Leerlingen die graag ontwerpen en bouwen.
- Leerlingen die een technische opleiding overwegen.

Profiel Natuur en Gezondheid, overzicht

	Totaal aantal lesuren	Lesuren klas 4	Lesuren klas 5	Lesuren klas 6
profielvakken				
Wiskunde A of B*	10/11	3	4	3/4
Biologie	9	3	3	3
Scheikunde	9	3	3	3
Profielkeuze vak				
Aardrijkskunde	7	2	2	3
Natuurkunde	9	3	3	3
Keuze examenvak**				
Totaal				

* Wiskunde A is verplicht in het profiel N&G. Maar wiskunde A mag ingewisseld worden voor wiskunde B. Wiskunde B is abstracter en meer geschikt voor bètastudies of technische studies.

** Het keuze-examenvak mag elk profielvak of profielkeuzevak uit het totale vakkenaanbod van de school zijn (uiteraard niet je eigen profielvakken en ook niet wiskunde C). Het aantal lesuren van deze vakken kan verschillen, dus die uren moet je nadat je een keuze gemaakt hebt, toevoegen. Zo kun je bijvoorbeeld een tweede klassieke taal kiezen, een moderne vreemde taal, economie, filosofie, kunstvak, etc.

Welke type leerling kiest Natuur & Gezondheid?

- Leerlingen die interesse hebben in gezondheid en hoe het menselijk lichaam werkt.
- Leerlingen die graag meer leren over milieu(problemen), flora en fauna.
- Leerlingen die graag onderzoek doen en zo bij willen dragen aan bijvoorbeeld het genezen van mensen of het oplossen van de voedselproblematiek.
- Leerlingen die proefjes doen leuk vinden.
- Leerlingen die geïnteresseerd zijn in de bètavakken (in ieder geval biologie en scheikunde) en bij wie deze vakken goed gaan.

Profiel Economie en Maatschappij, overzicht

Profielvakken	Totaal aantal lesuren	Lesuren klas vier	Lesuren klas vijf	Lesuren klas zes
Wiskunde A of B*	10/11	3	4	3/4
Geschiedenis	9	2***	3	3
Economie	9	3	3	3
Profielkeuzevak				
Aardrijkskunde	7	2	2	3
Frans of Duits of Spaans	9 8	3 2	3 3	3 3
Bedrijfseconomie	8	2	3	3
Keuze examenvak**				
Totaal				

* Wiskunde A is verplicht in het profiel E&M. Maar wiskunde A mag ingewisseld worden voor wiskunde B. Wiskunde B is abstracter en iets meer geschikt voor echte bètastudies of technische studies. Sommige economische studies hebben een grote voorkeur voor wiskunde B.

** Het keuze-examenvak mag elk profielvak of profielkeuzevak uit het totale vakkenaanbod van de school zijn (uiteraard niet je eigen profielvakken en niet wiskunde C). Het aantal lesuren van deze vakken kan verschillen, dus die uren moet je nadat je een keuze gemaakt hebt, toevoegen. Zo kun je bijvoorbeeld een tweede klassieke taal kiezen, een moderne vreemde taal, scheikunde, filosofie, kunstvak, etc.

*** Geschiedenis is in heel leerjaar 4 verplicht, dus niet alleen bij de maatschappijprofielen.

Welk type leerling kiest Economie & Maatschappij?

- Leerlingen die willen begrijpen hoe de maatschappij vroeger en nu werkt(e).
- Leerlingen die willen begrijpen waarom en hoe economie en maatschappij met elkaar verweven zijn.
- Leerlingen die willen leren wat de belangrijkste kenmerken en verschijnselen (inclusief negatieve effecten) zijn van de huidige westerse economie.
- Leerlingen die willen begrijpen hoe het bedrijfsleven werkt, wat banken doen en welke rol de overheid heeft.
- Leerlingen die graag met getallen werken.
- Leerlingen die niet bang zijn voor rekenmodellen.
- Leerlingen die de uitdaging zien om wiskunde toe te passen in economie.
- Leerlingen die belangstelling hebben voor geschiedenis en/of politiek.

Profiel Cultuur en Maatschappij, overzicht

Profielvakken	Totaal aantal lesuren	Lesuren klas vier	Lesuren klas 5	Lesuren klas 6
Wiskunde C*	9	3	3	3
Geschiedenis	9	2***	3	3
Profielkeuzevak**				
Aardrijkskunde m	7	2	2	3
Economie m	9	3	3	3
Kunst Drama c	6	2	2	2
Kunst Beeldend c	6	2	2	2
Filosofie c	9	3	3	3
Frans c	9	3	3	3
Spaans c	8	2	3	3
Duits c	9	3	3	3
Klassieke taal c	13	4	5	4
Keuze examenvak****				
Totaal				

* Wiskunde C mag vervangen worden door wiskunde A of wiskunde B. Kijk voor het aantal lesuren bij de andere profielen.

** Leerlingen die profiel C&M kiezen, moeten bij de profielkeuzevakken 1 vak uit de maatschappijvakken kiezen (zie aanduiding "m" in de tabel) en 1 vak uit de cultuurvakken (aanduiding "c" in de tabel)

*** Geschiedenis is in heel leerjaar 4 verplicht, dus niet alleen bij de maatschappijprofielen.

**** Het keuze-examenvak mag elk profielvak of profielkeuzevak uit het totale vakkenaanbod van de school zijn (uiteraard niet je eigen profielvakken). Het aantal lesuren van deze vakken kan verschillen, dus die uren moet je nadat je een keuze gemaakt hebt, toevoegen. Zo kun je bijvoorbeeld een tweede klassieke taal kiezen, een moderne vreemde taal, biologie, filosofie, een tweede kunstvak, etc.

Welk type leerling kiest Cultuur & Maatschappij?

- Leerlingen die een brede belangstelling hebben voor de mens en de maatschappij.
- Leerlingen die graag filosoferen over de mens en de mensheid.
- Leerlingen die graag lezen, die creatief zijn/creatief denken.
- Leerlingen die het leuk vinden vreemde talen te spreken en die zich graag in andere landen en culturen verdiepen.
- Leerlingen die van kunst houden.
- Leerlingen die belangstelling hebben voor geschiedenis en/of politiek.

Extra vakken

Het CGU biedt je de gelegenheid extra vakken te kiezen. Extra vakken zijn vakken bovenop de vakken die je “verplicht” moet kiezen. Het is dus niet noodzakelijk om dit te doen. Het is belangrijk om goed na te denken waarom je een extra vak wilt kiezen. Als je een extra vak kies vanuit interesse of om je vakkenpakket te verrijken dan is dat prima. Leerlingen maken de keuze voor extra vakken soms vanuit een soort FOMO; uit angst dat ze iets onherroepelijk afsluiten. Uit ervaring weten wij dat het voor leerlingen, die om deze reden een extra vak kiezen, meestal méér belasting oplevert dan eigenlijk prettig voor hen is. Soms is de keuze voor een extra vak pragmatisch – als je bijvoorbeeld nog niet zeker weet of je een N-profiel goed aankunt en de route naar een M-profiel open wilt houden.

We besteden in leerjaar 3 veel aandacht aan ‘Kiezen’ om erachter te komen waaróm je de keuze maakt, die je maakt. Want niet-kiezen, of je keuze uitstellen, levert voor veel leerlingen in leerjaar 4 op dat ze zich klem voelen zitten in hun gekozen profiel. Het extra vak dat je kiest kun je niet zomaar weer laten vallen. Overweeg daarom zorgvuldig waarom je een extra vak zou willen kiezen, en bespreek met je mentor of met de decaan of je overweging klopt en bij jou past.

Er is geen garantie dat een extra vak ook daadwerkelijk ingeroosterd kan worden. Bij het maken van het rooster hebben leerlingen die een vak als verplicht profiel- of keuzevak voorrang. Pas daarna wordt gekeken of er plek is voor leerlingen die het vak als extra vak hebben gekozen. Het dubbel roosteren van vakken is in principe niet wenselijk.

Of méér extra vakken binnen je pakket mogelijk zijn, hangt van meer factoren af. We raden in principe aan om dat niet te doen. In uitzonderingsgevallen maken we een uitzondering op de regel. Leerlingen die in leerjaar 3 zeer goede cijfers hebben behaald en die aangetoond hebben dat zij zelfstandig kunnen werken, kunnen bij hun mentor een verzoek indienen om een vak (gedeeltelijk) buiten het rooster te volgen. De mentor en de vakdocent zullen dan een advies geven aan de coördinator leerlingzaken onderbouw, die hierover vervolgens beslist.

Weet in ieder geval dat je zelfs na het behalen van je diploma nog vakken in kunt halen, als dat voor je uiteindelijke studiekeuze nodig blijkt.

Cambridge Engels, DELF Frans, DELE Spaans

Bij het vak Engels wordt in leerjaar 5 en 6 het zgn. Cambridgeprogramma geïntegreerd in het reguliere programma. Leerlingen die dat willen kunnen in leerjaar 5 en/of 6 een examen doen om het Cambridge English: Advanced (CAE) of het Cambridge Proficiency in English (CPE) certificaat te behalen. Aan deze examens zijn extra kosten verbonden.

Bij het vak Frans wordt in leerjaar 5 het zgn. DELF programma (Diplome d’Etudes en Langue Française) in de reguliere lessen geïntegreerd. Leerlingen die dat willen kunnen in leerjaar 5 voor het DELF diploma B1 examen doen. In leerjaar 6 kunnen leerlingen vervolgens opgaan voor niveau B2. Het DELF-programma is vergelijkbaar met de Cambridge Certificaten voor Engels en sluit aan bij taalniveaus die binnen Europa zijn vastgesteld. (Europese referentiekader).

Voor het vak Spaans kunnen leerlingen zich aanmelden voor de opleiding DELE. De DELE diploma’s zijn de officiële diploma’s met een internationaal karakter die de kennis en beheersing van de Spaanse taal bewijzen.

Wiskunde

Op het VWO worden vier soorten wiskunde aangeboden: wiskunde A, B, C en D.

In de tabel hieronder kan je lezen welke soorten wiskunde in welke profielen gekozen kunnen worden.

CM-profiel	EM-profiel	NG-profiel	NT-profiel
Wiskunde C is verplicht	Wiskunde A is verplicht	Wiskunde A is verplicht	Wiskunde B is verplicht
Mag je vervangen door wiskunde A of B.	Mag je vervangen door wiskunde B	Mag je vervangen door wiskunde B	Mag aangevuld worden met wiskunde D

Waarom wiskunde?

Uit het feit dat wiskunde in elk profiel een plaats heeft, kun je afleiden dat wiskunde voor iedereen belangrijk is. Wiskunde kom je overal tegen: grafieken in kranten en tijdschriften, wiskundige formules in theorieën en modellen die het economische gedrag van mensen weergeven, statistische gegevens in de medische richting of in de sociale wetenschappen, allerlei berekeningen in technische beroepen. Je ziet wel: elke richting gebruikt andere wiskunde, vandaar dat elk profiel zijn eigen wiskunde heeft.

Wiskunde C is gekoppeld aan het CM-profiel. Je leert omgaan met tabellen, verschillende soorten grafieken en formules. Ook kansrekenen, telproblemen en statistiek zijn een onderdeel van wiskunde C. Verder behandelen we perspectief in kunst en architectuur en logisch redeneren. De opgaven zijn vaak situaties en problemen uit de praktijk. Belangrijk bij wiskunde C is dat je problemen uit de praktijk leert vertalen naar wiskunde. Wiskunde C is wiskunde die wordt toegepast in allerlei praktische situaties. Let op: als je een CM-profiel kiest kan het zijn dat wiskunde A of B belangrijk zijn voor je vervolgopleiding.

Wiskunde A is bestemd voor de EM- en NG-profielen. Je leert werken met verschillende soorten grafieken, verbanden en formules. In vergelijking met wiskunde C krijg je meer onderwerpen en moeilijker problemen op te lossen. De opgaven die we behandelen zijn vaak situaties en problemen uit de praktijk, bijvoorbeeld in contexten uit de biologie of economie. Daarnaast vormen kansrekening, telproblemen en statistiek een belangrijk deel van wiskunde A. Er is een behoorlijke overlap met de stof van wiskunde C, vooral in klas 4.

Wiskunde B is bestemd voor het NT-profiel. Er wordt veel gewerkt met formules, grafieken en er wordt veel in gerekend. Meetkunde vormt een belangrijk onderdeel. De opgaven die we behandelen zijn situaties en problemen uit de praktijk, maar vaak gaan de opgaven over formules en grafieken zonder dat die grafieken en formules een praktische betekenis hebben. Bij wiskunde B leer je abstracte problemen op te lossen met uiteenlopende wiskundige technieken. Het zijn vaak ingewikkelde “puzzels” waarin gerekend moet worden. Voor wiskunde B is het dan ook niet alleen van belang dat je wiskunde leuk vindt, maar ook dat je puzzelen leuk vindt, dat je tijd aan het vak wilt besteden en dat je doorzettingsvermogen hebt. Als je wiskunde B kiest dan zal je in klas 3 al goede resultaten moeten behalen voor wiskunde. En zoals eerder gezegd: je zult wiskunde bovendien leuk moeten vinden.

In het NT-profiel wiskunde B is verplicht. Bij het EM- en NG-profiel kan je kiezen uit wiskunde A en wiskunde B. Let op: er zijn vervolgopleidingen waar je méér hebt aan wiskunde B dan aan wiskunde A, dat blijkt meestal uit de verplichting om examen gedaan te hebben in wiskunde B. Omgekeerd zijn er ook studies waarvoor wiskunde A juist handiger is.

Wiskunde D is een profielkeuzevak. Alleen als je het NT-profiel hebt kan je wiskunde D als profielkeuzevak kiezen. In de andere profielen kun je wiskunde D kiezen als keuze-examenvak, als je tenminste ook wiskunde B doet. De lessen voor wiskunde D starten in klas 5. Als je wiskunde D kiest moet je goed zijn in wiskunde, maar vooral moet je wiskunde een leuk vak vinden. Je krijgt andere onderwerpen dan bij wiskunde B en je gaat dieper in op onderwerpen die je ook bij wiskunde B al hebt gehad. Je krijgt een goed inzicht in de rol van wiskunde in technologie en wetenschap. Wiskunde D is geen toelatingseis voor vervolgonopleidingen. Maar we verwachten dat leerlingen die wiskunde D gevolgd hebben hier voordeel van hebben als ze een exacte studie gaan doen. Wiskunde D wordt afgesloten met een Schoolexamen, dus niet met een landelijk centraal examen.

Klad om te gebruiken bij de profielkeuze

datum

Gemeenschappelijk deel vakken en lesuren klas 4		
Vak	uur	opmerking
Nederlands	3	
Engels	2	
Latijn of Grieks	4	
ANW	2	
LO	2	
Geschiedenis	2	
Profielvakken		
Profielkeuze vak(ken)		
Keuze examenvak		
Extra vak(ken)		
Totaal		

Voorafgaand aan de voorlopige en definitieve keuze, besteed je in mentorlessen veel aandacht aan de profielkeuze. Je kunt met je vragen altijd terecht bij je mentor, maar ook kun je een afspraak maken met de decaan. Je kunt een mailtje sturen naar m.van.zessen@cgu.nl of naar n.wester@cgu.nl met je vraag of het verzoek om een afspraak te maken.